

החטאת, שכשמתו בעליה דינה במיתה ולא ברעיה. (ובאשם – מחלוקת תנאים האם הוקש לחטאת אם לא).

לדברי שמואל, רבי שמעון חולק על ריה"ג וסובר שכל קדשים קלים אינם במיתה מלבד בכור ומעשר בהמה שהואיל ונאכל במומו לבעלים, הריהו בכלל בהמתה ודינו בסייף כשאר ממון העיר (רש"י). ולפירוש רבינא בדברי רבי שמעון, הבכור ומעשר בהמה אפילו במומם אינם נאסרים, מפני שיש להם שם לווי ואינם בכלל בהמתה שנאכלים בתורת בהמת בכור ומעשר.

נחלקו הראשונים האם יש לפסוק כרבי שמעון [כי אפשר שלא בא לחלוק על חכמים אלא לפרש] וכרבינא, שבכור ומעשר בהמה מותרים וינתנו לאחרים [ואין שייך בהם 'זבח רשעים תועבה' מאחר ואינם באים לכפרה], או שמה להלכה בכור ומעשר בעלי מומים נידונים כממון העיר (ערמב"ם וראב"ד ונושאי כליהם, עכו"ם ד).

ב. קדשי בדק הבית אינם נשרפים עמה אלא דינם כשאר הקדש שבקדושתו הוא עומד וטעון פדיה. הרמב"ם כתב שלאחר שפודים אותו – נשרף. ואין כן דעת הראב"ד ורש"י. ולדבריהם משמע שאין צריך לפדות אלא דינו כשאר הקדש.

ג. למסקנת הגמרא בפירוש דברי רב חסדא, תרומה שביד כהן – תרקב, שאין מזוללים בה כל כך לשורפה. ושביד ישראל – הואיל והתרומה יוצאת מתחת ידו ואינה שלו, הלכך תינתן לכהן שבעיר אחרת (כלומר לכהן שלא הודה עמהם. רש"י).

ד. תנן, מעשר שני ייגנו. והעמידו בגמרא (אליבא דרב חסדא) במעשר שני שנכנס לירושלים ונפלו מחיצות [שאל"כ הרי נקלט בעיר ונאכל בה], אבל חוץ לירושלים – ממון גבוה הוא ואינו נאסר. הרמב"ם סתם וכתב 'יגנו' וכבר תמה הלח"מ בטעמו. ובספר ברכת מרדכי (ח"ב טו) האריך לבאר שיטת הרמב"ם עפ"י דברי המהרש"ל בסוכה לה.

דף קיג

רכו. א. עיר הנדחת שיש בה מזוזה – מה דינה?

ב. עיר שהודחה, האם מותר לעשותה לאחר זמן גנות ופרדסים?

ג. מה דינם של אילנות הנטועים שבעיר הנדחת?

א. לסתם מתניתין, מזוזה שבעיר הנדחת – תגנו. ולדברי רבי אליעזר בברייתא, כל עיר שיש בה אפילו מזוזה אחת (וכל שכן אחד מן החומשים או ספר מכל הנביאים שאזכרת השם כתובה שם. רש"י עא.) – אינה נעשית עיר הנדחת, לפי שאי אפשר לקיים בה ושרפת באש את העיר ואת כל שללה.

ב. לדברי רבי יוסי הגלילי, לא תעשה גנות ופרדסים (והיתה תל עולם לא תבנה עוד – לגמרי משמע). רבי עקיבא אומר: לכמות שהיתה אינה נבנית (עוד – לכמה שהיתה) אבל נעשית היא גנות ופרדסים.

ג. האילנות הנטועים של עיר הנדחת אינם נאסרים בהנאה (וקבצת ושרפת – יצאו אלו שמחוסרים תלישה קביצה ושריפה. רש"י).

רכז. א. מה נכלל באלתו של יהושע על הבונה את יריחו?

ב. אלו שלש מפתחות אינם נמסרים ביד שליח?

א. יהושע אסר לבנות את יריחו, אף אם יקראו לה בשם אחר, וכן אסר לבנות עיר אחרת על שם יריחו (שאפילו שם יריחו יימחה לעולם. רש"י).

יש אומרים שלאחר שכבר בנאה חיאל, אין איסור זה נוהג, ושעל כן השמיטוהו הפוסקים.

ב. שלש מפתחות לא נמסרו לשליח; חיה, גשמים ותחית המתים. [וגם כאשר נמסר לשליח באופן מיוחד, לא נמסר אלא אחד מהם, כמו שמצינו באליהו שהוצרך להחזיר מפתח גשמים בהחיותו את בן הצרפתי].

בריך רחמנא דסייען